

Wytyczne dla gmin

dotyczące przygotowania naboru wniosków oraz rozliczania umów o dofinansowanie dla Beneficjentów końcowych programu priorytetowego „Ciepłe Mieszkanie”

- 1) Gmina opracuje i opublikuje dokumenty związane z naborem wniosków dla Beneficjentów końcowych na realizację przedsięwzięć w ramach programu priorytetowego „Ciepłe Mieszkanie” zwanego dalej: „Programem”, w szczególności:
  - a) regulamin naboru wniosków określający sposób składania i rozpatrywania wniosków o dofinansowanie złożonych w naborze, do momentu zawarcia umowy o dofinansowanie,
  - b) wzór wniosku o dofinansowanie dla Beneficjenta końcowego wraz z instrukcją wypełniania,
  - c) wzór wniosku o płatność dla Beneficjenta końcowego wraz z instrukcją wypełniania,
  - d) wzór umowy o dofinansowanie przedsięwzięcia.
- 2) Gmina dokona weryfikacji złożonych wniosków o dofinansowanie pod kątem spełnienia kryteriów formalnych i merytorycznych określonych w regulaminie naboru wniosków oraz wymogów Programu.
- 3) Gmina zapewni złożenie przez Beneficjenta końcowego oświadczeń zapewniających prawidłową realizację przedsięwzięcia, w szczególności:
  - a) o świadomości odpowiedzialności karnej, w szczególności za złożenie podrobionego, przerobionego, poświadczającego nieprawdę albo nierzetelnego dokumentu albo złożenie nierzetelnego, pisemnego oświadczenia dotyczącego okoliczności mających istotne znaczenie dla uzyskania dofinansowania, wynikającej z art. 297 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny;
  - b) o zgodności rodzaju budynku z Programem;
  - c) o akceptacji możliwości przeprowadzenia przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW), wojewódzki fundusz ochrony środowiska i gospodarki wodnej (wfośigw) lub osoby/podmioty wskazane przez NFOŚiGW/wfośigw, kontroli w trakcie realizacji przedsięwzięcia, a także w okresie trwałości przedsięwzięcia, w lokalu mieszkalnym objętym przedsięwzięciem oraz dokumentów związanych z dofinansowaniem;
  - d) o tym, że łączna kwota dofinansowania realizowanego przedsięwzięcia przez beneficjenta końcowego w ramach Programu ze wszystkich środków publicznych nie przekracza 100% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia;
  - e) o tym, że Beneficjent końcowy nie otrzymał na przedsięwzięcie dofinansowania w ramach programów NFOŚiGW:
    - Poprawa jakości powietrza w najbardziej zanieczyszczonych gminach – pilotaż ;
    - Poprawa jakości powietrza poprzez wymianę źródeł ciepła w budynkach wielorodzinnych – pilotaż na terenie województwa zachodniopomorskiego;
    - Poprawa jakości powietrza poprzez wymianę źródeł ciepła w budynkach wielorodzinnych – pilotaż na terenie województwa dolnośląskiego;
  - f) o świadomości konieczności realizacji przedsięwzięcia zgodnie z przepisami prawa budowlanego;

- g) o posiadaniu uprawnienia do dokonywania, w lokalu mieszkalnym, w którym realizowane jest przedsięwzięcie, czynności obejmujących wnioskowane przedsięwzięcie, a jeśli prace będą realizowane poza lokalem, zobowiązania się do uzyskania odpowiedniej zgody;
  - h) o tym, że w okresie trwałości wynoszącym 5 lat od daty zakończenia przedsięwzięcia, Beneficjent końcowy nie dokona zmiany przeznaczenia lokalu, którego dotyczy wniosek o dofinansowanie z mieszkalnego na inny, nie zdemontuje urządzeń, instalacji oraz wyrobów budowlanych zakupionych i zainstalowanych w ramach dofinansowanego przedsięwzięcia, a także nie zainstaluje dodatkowych źródeł ciepła, niespełniających warunków Programu i wymagań technicznych określonych w Załączniku nr 1 do Programu
- 4) Gmina ponosi odpowiedzialność za weryfikację, że Beneficjent końcowy, który złożył wniosek o dofinansowanie na lokal mieszkalny, znajdujący się w budynku mieszkalnym wielorodzinnym spełnia warunki Programu i innych wymagań wskazanych w dokumentacji Programu, w tym:
- a) posiada zgodę na realizację przedsięwzięcia wyrażoną przez wszystkich współwłaścicieli lokalu lub wszystkich uprawnionych z ograniczonego prawa rzeczowego;
  - b) jest uprawniony do wsparcia w ramach odpowiednio Części 1), 2) lub 3) Programu, ponieważ spełnia wymogi dotyczące wysokości dochodu Beneficjentów końcowych określone w danej części Programu;
  - c) Czy istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia do sieci ciepłowniczej i dostarczania ciepła z sieci ciepłowniczej dla budynku wielolokalowego, w którym znajduje się lokal, którego dotyczy wniosek lub jest on podłączony do sieci ciepłowniczej ? (Gmina sprawdza na podstawie, załączonej do wniosku osoby fizycznej decyzji przedsiębiorstwa ciepłowniczego dotyczącej warunków przyłączenia do sieci ciepłowniczej wydanej dla wspólnoty w okresie 12 miesięcy przed złożeniem wniosku o dofinansowanie lub pozyskuje informacje w tym zakresie bezpośrednio z przedsiębiorstwa ciepłowniczego. Otrzymanie dofinansowania na zakup i montaż indywidualnego źródła ciepła w lokalu mieszkalnym nie jest możliwe w przypadku, gdy dla budynku mieszkalnego wielorodzinnego, w którym znajduje się lokal, którego dotyczy wniosek, istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia do sieci ciepłowniczej i dostarczania ciepła z sieci ciepłowniczej lub jest on podłączony do sieci ciepłowniczej, w związku z powyższym gmina zobowiązuje się do analizy czy na terenie gminy zlokalizowana jest sieć ciepłownicza
  - d) jeśli w lokalu mieszkalnym, w którym realizowane jest przedsięwzięcie, prowadzona jest działalność gospodarcza rozumiana zgodnie z unijnym prawem konkurencji – w tym przypadku wysokość dofinansowania jest pomniejszana proporcjonalnie do powierzchni zajmowanej na prowadzenie działalności gospodarczej. W przypadku, gdy działalność gospodarcza jest prowadzona na powierzchni całkowitej przekraczającej 30% powierzchni lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym, przedsięwzięcie nie kwalifikuje się do dofinansowania.
- 5) Gmina zweryfikuje kwalifikowalność przedsięwzięcia, w szczególności w zakresie następujących zapisów Programu:
- a) Koszty kwalifikowane są zgodne z Programem, w szczególności z Załącznikiem nr 1 – Rodzaje kosztów kwalifikowanych oraz wymagania techniczne dla Programu;
  - b) Wymianie/likwidacji ulegną wszystkie źródła ciepła na paliwo stałe, niespełniające wymagań minimum 5 klasy według normy przenoszącej normę europejską EN 303-5 i po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia w lokalu mieszkalnym wszystkie zainstalowane oraz użytkowane urządzenia służące do celów ogrzewania lub przygotowania ciepłej wody użytkowej (w tym kominki wykorzystywane na cele rekreacyjne) będą spełniać docelowe wymagania aktów prawa miejscowego, w tym uchwał antysmogowych;

- c) Otrzymanie dofinansowania na zakup i montaż indywidualnego źródła ciepła w lokalu mieszkalnym nie jest możliwe w przypadku, gdy dla budynku mieszkalnego wielorodzinnego, w którym znajduje się lokal, którego dotyczy wniosek, istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia do sieci ciepłowniczej i dostarczania ciepła z sieci ciepłowniczej lub jest on podłączony do sieci ciepłowniczej;
  - d) W ramach Programu można dofinansować zakup i montaż jednego źródła ciepła spełniającego wymagania Programu do celów ogrzewania lub ogrzewania i cwu. Wyjątek stanowi ogrzewanie elektryczne, które może się składać z kilku urządzeń trwale zainstalowanych w lokalu mieszkalnym, tworzących system ogrzewania tego lokalu mieszkalnego;
  - e) Zakres przedsięwzięcia finansowanego w ramach Programu musi być zgodny z programem ochrony powietrza w rozumieniu art. 91 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. – Prawo ochrony środowiska, właściwym ze względu na usytuowanie budynku, w którym znajduje się lokal mieszkalny objęty dofinansowaniem, obowiązującym na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie.
  - f) Rozpoczęcie przedsięwzięcia przez Beneficjenta końcowego rozumiane jest, jako poniesienie pierwszego kosztu kwalifikowanego (data wystawienia pierwszej faktury lub równoważnego dokumentu księgowego) i może nastąpić nie wcześniej niż data zawarcia umowy o dofinansowanie przez Beneficjenta końcowego z gminą oraz nie wcześniej niż data ogłoszenia pierwszego naboru wniosków o dofinansowanie dla gmin w ramach Programu przez właściwy terytorialnie wfośigw. Koszty poniesione wcześniej będą uznawane za niekwalifikowane;
  - g) Zakończenie przedsięwzięcia przez Beneficjenta końcowego (data wystawienia ostatniej faktury lub równoważnego dokumentu księgowego lub innego dokumentu potwierdzającego wykonanie prac) oznacza rzeczowe zakończenie wszystkich prac objętych umową o dofinansowanie, pozwalające na prawidłową eksploatację zamontowanych urządzeń
  - h) Okres kwalifikowalności kosztów poniesionych przez Beneficjentów końcowych zostanie określony w regulaminach naboru ogłaszanych przez gminy, jednak termin zakończenia realizacji przedsięwzięcia nie może przekroczyć 31.12.2025 r.
  - i) Na jeden lokal mieszkalny może być udzielone jedno dofinansowanie w ramach Programu.
- 6) Gmina zawrze umowy o dofinansowanie z Beneficjentami końcowymi, którzy będą realizować przedsięwzięcia. Umowy będą zawierane po podpisaniu umowy o dofinansowanie pomiędzy Gminą a WFOŚiGW.
- 7) Gmina zweryfikuje spełnienie przez Beneficjenta końcowego wymagań wynikających z zapisów Programu. W szczególności do rozliczenia przekazywanego przez Beneficjenta końcowego powinny zostać dołączone następujące rodzaje dokumentów:
- a) Potwierdzenie trwałego wyłączenia z użytku źródła ciepła na paliwo stałe. Potwierdzeniem trwałego wyłączenia z użytku źródła ciepła na paliwo stałe jest imienny dokument zełomowania/karta przekazania odpadu/formularza przyjęcia odpadów metali. W uzasadnionych przypadkach, np. trwałego wyłączenia z użytku pieca kaflowego, Beneficjent końcowy może udokumentować ten fakt w inny wiarygodny sposób np. dokument trwałego odłączenia źródła ciepła od przewodu kominowego wystawiony przez mistrza kominiarstwa;
  - b) Dokumenty zakupu, czyli kopie faktur lub innych równoważnych dokumentów księgowych, potwierdzających nabycie materiałów, urządzeń lub usług.
  - c) Dokumenty potwierdzające spełnienie wymagań technicznych określonych w Załączniku nr 1 do Programu;

- d) Dokument potwierdzający instalację źródła ciepła przez instalatora posiadającego odpowiednie uprawnienia (w szczególności, w przypadku kotłów gazowych, protokołu ze sprawdzenia szczelności instalacji czy protokołu sporządzonego przez kominiarza w zakresie prawidłowego działania kanałów spalinowych i wentylacyjnych).
- 8) Nie wypłaca się dofinansowania, jeżeli Beneficjent końcowy zbył przed wypłatą dofinansowania lokal mieszkalny objęty tym dofinansowaniem.
- 9) Gmina dokona kontroli w miejscu realizacji przedsięwzięcia, dla co najmniej 10% zakończonych w danym roku przedsięwzięć przez Beneficjentów końcowych.